

FTEHIM**dwar is-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili bejn l-Unjoni Ewropea u l-Ġappun**

L-UNJONI EWROPEA u L-ĠAPPUN (minn hawn 'il quddiem imsejha "il-Partijiet"),

WARA LI GHARFU t-tendenza kontinwa lejn id-disinn, il-produzzjoni u d-distribuzzjoni multinazzjonali tal-prodotti ajrunawtiċi ċivili;

XEWQANA li jippromwovu s-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili u l-kompatibbiltà ambjentali u li jiffaċilitaw il-fluss liberu ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili;

XEWQANA li jtejbu l-kooperazzjoni u jżidu l-effiċjenza fi kwistjonijiet relatati mas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili;

WARA LI KKUNSIDRAW li l-kooperazzjoni tagħhom tista' tikkontribwixxi b'mod pożittiv sabiex tinkoraġġixxi armonizzazzjoni internazzjonali akbar tal-istandards u l-proċessi relatati mas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili u l-kompatibbiltà ambjentali;

WARA LI KKUNSIDRAW it-tnaqqis possibbli fil-piż ekonomiku impost fuq l-industrija tal-avjazzjoni billi titnehha d-duplikazzjoni ta' spezzjonijiet tekniċi, evalwazzjonijiet, u ttestjar;

WARA LI GHARFU li kwalunkwe aċċettazzjoni reċiproka ta' sejbiet ta' konformità u ta' ċertifikati trid tkun ibbażata fuq il-fiduċja reċiproka tal-Partijiet li s-sistemi regolatorji tagħhom għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili jiżguraw livell ta' sikurezza li jkun ekwivalenti biżżejjed;

WARA LI GHARFU li kwalunkwe aċċettazzjoni reċiproka bhal din tehtieg ukoll il-fiduċja kontinwa ta' kull Parti fl-affidabbiltà tal-proċessi għal sejbiet ta' konformità tal-Parti l-oħra fl-oqsma kollha koperti b'dan il-Ftehim;

WARA LI GHARFU x-xewqa tal-Partijiet għal kooperazzjoni fis-sikurezza tal-avjazzjoni ċivili u l-kompatibbiltà ambjentali abbażi tal-komunikazzjoni kontinwa u l-fiduċja reċiproka;

WARA LI GHARFU l-impenji rispettivi tal-Partijiet skont ftehimiet bilaterali, reġjonali u multilaterali li jitrattaw is-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili u l-kompatibbiltà ambjentali,

QABLU KIF ĠEJ:

*Artikolu 1***Għanijiet**

L-għanijiet ta' dan il-Ftehim huma:

- il-faċilitazzjoni tal-aċċettazzjoni reċiproka tas-sejbiet ta' konformità li jkunu saru u taċ-ċertifikati maħruġa mill-awtoritajiet kompetenti jew l-organizzazzjonijiet approvati ta' kwalunkwe Parti, kif previst fl-Annessi ta' dan il-Ftehim;
- il-promozzjoni tal-kooperazzjoni lejn livell għoli ta' sikurezza fl-avjazzjoni ċivili u l-kompatibbiltà ambjentali;
- il-faċilitazzjoni tad-dimensjoni multinazzjonali tal-industrija tal-avjazzjoni ċivili; u
- il-faċilitazzjoni u l-promozzjoni tal-fluss liberu tal-prodotti u tas-servizzi ajrunawtiċi ċivili.

*Artikolu 2***Definizzjonijiet**

Għall-finijiet ta' dan il-Ftehim:

- "organizzazzjoni approvata" tfisser kwalunkwe persuna ġuridika ċertifikata mill-awtorità kompetenti ta' kwalunkwe Parti biex teżercita privileġġi relatati mal-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim;
- "ċertifikat" tfisser kwalunkwe approvazzjoni, liċenzja jew dokument ieħor maħruġ bħala forma ta' rikonoxximent tal-konformità li prodott ajrunawtiku ċivili, organizzazzjoni, jew persuna ġuridika jew fiżika, tikkonforma mar-rekwiżiti applikabbli li jirriżultaw mil-liġijiet u r-regolamenti ta' Parti;
- "prodott ajrunawtiku ċivili" tfisser kwalunkwe inġenju tal-ajru ċivili, magna ta' inġenju tal-ajru, jew skrun ta' inġenju tal-ajru; jew sottounità, apparat, parti jew komponent installat jew li għandu jiġi installat fuqu;

- (d) "awtorità kompetenti" tfisser aġenzija tal-gvern jew entità tal-gvern responsabbli għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili li tinhatar minn Parti għall-finijiet ta' dan il-Ftehim biex twettaq il-funzjonijiet li ġejjin:
- (i) tivvaluta l-konformità ta' prodotti, organizzazzjonijiet, faċilitajiet, operazzjonijiet u servizzi ajrunawtiċi ċivili soġġetti għas-supervizjoni tagħha mar-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fl-ijiet, regolamenti u dispozizzjonijiet amministrattivi ta' dik il-Parti;
 - (ii) twettaq il-monitoraġġ tal-konformità kontinwa tagħhom ma' dawk ir-rekwiżiti; u
 - (iii) tiegħu azzjonijiet ta' infurzar biex tiżgura l-konformità tagħhom ma' dawk ir-rekwiżiti;
- (e) "sejbiet ta' konformità" tfisser determinazzjoni ta' konformità mar-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fl-ijiet u regolamenti ta' Parti bħala riżultat ta' azzjonijiet bħal testijiet, spezzjonijiet, kwalifiki, approvazzjonijiet u monitoraġġ;
- (f) "monitoraġġ" tfisser is-sorveljanza regolari minn awtorità kompetenti ta' Parti biex tiġi ddeterminata l-konformità kontinwa mar-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fl-ijiet u regolamenti ta' dik il-Parti; u
- (g) "aġent tekniku" tfisser, għall-Unjoni Ewropea, l-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea (minn hawn 'il quddiem imsejja l-"EASA"), jew is-suċċessur tagħha, u għall-Gappun, l-Uffiċċju tal-Avjazzjoni Ċivili tal-Ministeru għall-Art, l-Infrastruttura, it-Trasport u t-Turiżmu (minn hawn 'il quddiem imsejja "JCAB"), jew is-suċċessur tiegħu. Minkejja li l-EASA u l-JCAB huma awtoritajiet kompetenti skont it-tifsira tas-subparagrafu (d) ta' dan l-Artikolu, dawn huma msemmija f'dan il-Ftehim u fl-Annessi tiegħu bħala "aġent tekniku", fejn applikabbli.

Artikolu 3

Kamp ta' applikazzjoni u implimentazzjoni

1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-kooperazzjoni skont dan il-Ftehim jista' jinkludi l-oqsma li ġejjin:
- (a) iċ-ċertifikati tal-ajrunavigabbiltà u l-monitoraġġ ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili;
 - (b) ċertifikati ambjentali u ttestjar ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili;
 - (c) iċ-ċertifikati tad-disinn u tal-produzzjoni, u l-monitoraġġ ta' organizzazzjonijiet relatati mad-disinn u l-produzzjoni;
 - (d) iċ-ċertifikati tal-organizzazzjoni ta' manutenzjoni u l-monitoraġġ tal-organizzazzjonijiet ta' manutenzjoni;
 - (e) liċenzjar u taħriġ tal-persunal;
 - (f) evalwazzjoni tal-kwalifiki tas-simulatur tat-titjira;
 - (g) thaddim ta' inġenji tal-ajru; u
 - (h) oqsma oħra relatati mas-sikurezza fl-avjazzjoni soġġetti għall-Annessi tal-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali, iffirmata f'Chicago fis-7 ta' Diċembru 1944.
2. Għall-implimentazzjoni ta' kull qasam ta' kooperazzjoni stabbilit fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, il-Partijiet għandhom jiżviluppaw Anness individwali li jiddeskrivi t-termini, il-kundizzjonijiet u l-metodi għall-aċċettazzjoni reċiproka ta' sejbiet ta' konformità u ta' ċertifikati, u, jekk meħtieġ, l-arrangamenti tranżizzjonali, meta huma jaqblu li l-istandards, ir-regoli, il-prattiki, il-proċeduri u s-sistemi tal-avjazzjoni ċivili rispettivi tagħhom jiżguraw livell ta' sikurezza li jkun ekwivalenti biżżejjed biex jippermetti l-aċċettazzjoni tas-sejbiet ta' konformità li jkunu saru u taċ-ċertifikati mahruġa mill-awtoritajiet kompetenti jew l-organizzazzjonijiet approvati tagħhom. Il-proċeduri ta' implimentazzjoni għal Anness individwali għandhom jiġu żviluppati mill-aġenti tekniċi. Id-differenzi tekniċi bejn l-istandards, ir-regoli, il-prattiki, il-proċeduri u s-sistemi tal-avjazzjoni ċivili tal-Partijiet għandhom jiġu indirizzati fl-Annessi u fil-proċeduri ta' implimentazzjoni.

Artikolu 4

Obbligi ġenerali

1. Kull Parti għandha taċċetta sejbiet ta' konformità u ċertifikati mahruġa mill-awtoritajiet kompetenti jew l-organizzazzjonijiet approvati tal-Parti l-oħra, skont it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Annessi ta' dan il-Ftehim.
2. Il-Partijiet jistgħu jaċċettaw ukoll approvazzjonijiet, liċenzji jew dokumenti oħra mahruġa minn pajjiż terz bħala forma ta' rikonossiment tal-konformità li prodott ajrunawtiku ċivili, organizzazzjoni, jew persuna ġuridika jew fiżika, tikkonforma mar-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fil-liġijiet u r-regolamenti ta' dak il-pajjiż terz. It-termini u l-kundizzjonijiet għal tali aċċettazzjoni għandhom jiġu speċifikati fl-Annessi xierqa.

3. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jimplika l-aċċettazzjoni reċiproka tal-istandards u tar-regolamenti tekniċi tal-Partijiet.
4. Kull Parti għandha tiżgura li l-awtoritajiet kompetenti rispettivi tagħha jibqgħu kapaċi u jissodisfaw ir-responsabbiltajiet tagħhom skont dan il-Ftehim.

Artikolu 5

Preżervazzjoni ta' awtorità regolatorja u miżuri ta' salvagwardja

1. Xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jinftehem li jillimita l-awtorità ta' Parti biex:
 - (a) tiddetermina, permezz tal-miżuri legiſlattivi, regolatorji u amministrattivi tagħha, il-livell ta' protezzjoni li hija tqis xieraq għas-sikurezza u għall-ambjent;
 - (b) tiegħu l-miżuri xierqa u immedjati kollha kull meta jkun hemm riskju raġonevoli li prodott ajrunawtiku ċivili, servizz jew kwalunkwe attività fl-ambitu ta' dan il-Ftehim, jista':
 - (i) jikkomprometti s-sikurezza jew l-ambjent;
 - (ii) ma jikkonformax mal-miżuri legiſlattivi, regolatorji jew amministrattivi applikabbli ta' dik il-Parti; jew
 - (iii) b'xi mod iehor jonqos milli jissodisfa rekwiżit stabbilit fl-Anness applikabbli ta' dan il-Ftehim.
2. Meta kwalunkwe Parti tiegħu miżuri skont is-subparagrafu 1(b) ta' dan l-Artikolu, hija għandha tinforma bil-miktub lill-Parti l-oħra fi żmien 15-il jum tax-xogħol minn meta tkun ħadet tali miżuri, u tagħti r-raġunijiet għalihom.
3. Il-miżuri meħuda skont dan l-Artikolu ma għandhomx jikkostitwixxu ksur ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 6

Komunikazzjoni

1. Il-Partijiet għandhom jaħtru, u jinnotifikaw lil xulxin, punt ta' kuntatt għall-komunikazzjoni relatata mal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim. Dawn il-komunikazzjonijiet għandhom ikunu kollha bl-Ingliż.
2. Mad-dhul fis-seħħ ta' dan il-Ftehim, il-Partijiet għandhom jinnotifikaw lil xulxin lista tal-awtoritajiet kompetenti, u minn hemm 'il quddiem, lista agġornata kull darba li dan ikun meħtieġ.

Artikolu 7

Trasparenza, kooperazzjoni regolatorja u assistenza reċiproka

1. Kull Parti għandha tiżgura li l-Parti l-oħra tinzamm informata dwar il-liġijiet u r-regolamenti tagħha relatati ma' dan il-Ftehim u dwar bidliet sinifikanti fihom.
2. Il-Partijiet għandhom jinformaw lil xulxin, sa fejn ikun possibbli, bir-reviżjonijiet sinifikanti proposti minnhom għall-liġijiet, ir-regolamenti, l-istandards u r-rekwiżiti rilevanti tagħhom, u għas-sistemi tagħhom għall-ħruġ taċ-ċertifikati, jekk dawn ir-reviżjonijiet jista' jkollhom impatt fuq dan il-Ftehim. Sa fejn ikun possibbli, huma għandhom joffru lil xulxin l-opportunità biex jikkumentaw dwar dawn ir-reviżjonijiet u jqisu kif jixraq tali kummenti.
3. Għall-iskop li jinvestigaw u jsoĵvu kwistjonijiet ta' sikurezza, l-awtoritajiet kompetenti ta' kull Parti jistgħu jippermettu lill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra jipparteċipaw bħala osservaturi fl-attivitajiet ta' superviżjoni ta' xulxin kif speċifikat fl-Anness xieraq.
4. Għall-iskop ta' monitoraġġ u spezzjonijiet, l-awtoritajiet kompetenti ta' kull Parti għandhom jassistu, jekk ikun meħtieġ, lill-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra bl-għan li jipprovdur aċċess mingħajr xkiel għal entitajiet regolati soġġetti għas-superviżjoni tagħha.
5. Biex tkun żgurata l-fiduċja kontinwa minn kull Parti fl-affidabbiltà tal-proċessi għas-sejbiet ta' konformità tal-Parti l-oħra, kull aġent tekniku jista' jipparteċipa bħala osservatur fl-attivitajiet ta' superviżjoni tal-Parti l-oħra, skont il-proċeduri definiti fl-Annessi ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 8

Skambju ta' informazzjoni dwar is-sikurezza

Il-Partijiet għandhom, mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 10 u soġġetti għal-leġislazzjoni applikabbli tagħhom:

- (a) jipprovdu lil xulxin, fuq talba u b'mod f'waqtu, informazzjoni disponibbli għall-aġenti tekniċi tagħhom relatata ma' aċċidenti, incidenti jew okkorrenzi serji fir-rigward ta' prodotti, servizzi jew attivitajiet ajrunawtiċi ċivili koperti bl-Annessi ta' dan il-Ftehim; u
- (b) jiskambjaw informazzjoni oħra dwar is-sikurezza, kif deciż mill-aġenti tekniċi.

Artikolu 9

Kooperazzjoni f'attivitajiet ta' infurzar

Il-Partijiet, permezz tal-aġenti tekniċi jew l-awtoritajiet kompetenti tagħhom, soġġetti għal-liġijiet u r-regolamenti applikabbli kif ukoll id-disponibbiltà tar-riżorsi meħtieġa, għandhom jipprovdu meta mitluba kooperazzjoni reċiproka u assistenza f'investigazzjonijiet jew attivitajiet ta' infurzar li jikkoncernaw kwalunkwe ksur allegat jew suspettat ta' kwalunkwe liġi jew regolament li jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan il-Ftehim. Barra minn hekk, kull Parti għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra minnufih dwar kwalunkwe investigazzjoni meta jkunu involuti interessi reċiproċi.

Artikolu 10

Kunfidenzjalità u protezzjoni ta' data u informazzjoni

1. Kull Parti għandha, f'konformità mal-liġijiet u r-regolamenti tagħha, iżzomm il-kunfidenzjalità tad-*data* u tal-informazzjoni li tirċievi mill-Parti l-oħra skont dan il-Ftehim. Tali *data* u informazzjoni tista' tintuża biss mill-Parti li tirċievi d-*data* u l-informazzjoni għall-finijiet ta' dan il-Ftehim.
2. B'mod partikolari, soġġetti għal-liġijiet u r-regolamenti rispettivi tagħhom, il-Partijiet la għandhom jiżvelaw lil parti terza, inkluż il-pubbliku, u lanqas ma għandhom jippermettu lill-awtoritajiet kompetenti tagħhom jiżvelaw lil parti terza, inkluż il-pubbliku, ebda *data* u informazzjoni li huma jirċievu mill-Parti l-oħra skont dan il-Ftehim li jikkostitwixxu sigriet kummerċjali, proprjetà intellettwali, informazzjoni kunfidenzjali kummerċjali jew finanzjarja, *data* riżervata jew informazzjoni relatata ma' investigazzjoni li tkun għaddeja. Għal dan il-ghan, tali *data* u informazzjoni għandhom jitqiesu bhala kunfidenzjali.
3. Parti jew awtorità kompetenti ta' Parti tista', meta ttiprovdi *data* u informazzjoni lill-Parti l-oħra jew lil awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra, tindika d-*data* jew l-informazzjoni li hija tikkunsidra bhala kunfidenzjali u li ma għandhiex tkun soġġetta għall-iżvelar. F'dak il-każ, il-Parti jew l-awtorità kompetenti tagħha għandhom jimmarkaw b'mod ċar tali *data* jew informazzjoni bhala kunfidenzjali.
4. Jekk Parti ma taqbilx mal-klassifikazzjoni magħmula mill-Parti l-oħra jew minn awtorità kompetenti ta' dik il-Parti skont il-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, l-ewwel Parti tista' titlob konsultazzjonijiet mal-Parti l-oħra skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 16 biex tindirizza din il-kwistjoni.
5. Kull Parti għandha tiegħu l-prekawzjonijiet raġonevoli kollha li jkunu meħtieġa biex ttiproteġi d-*data* u l-informazzjoni li tirċievi skont dan il-Ftehim minn iżvelar mhux awtorizzat.
6. Il-Parti li tirċievi d-*data* u l-informazzjoni mill-Parti l-oħra skont dan il-Ftehim ma għandha tikseb ebda dritt ta' proprjetà ta' tali *data* u informazzjoni minhabba li tkun irċevietha mill-Parti l-oħra.

Artikolu 11

Kumitat Kongunt tal-Partijiet

1. Għandu jiġi stabbilit Kumitat Kongunt, li jkun magħmul minn rappreżentanti minn kull Parti, bhala korp responsabbli għall-implimentazzjoni effettiva ta' dan il-Ftehim. Dan il-Kumitat Kongunt għandu jieħu d-deċizzjonijiet u jagħmel rakkomandazzjonijiet b'konsens. Għandu jiltaqa' f'intervalli regolari fuq talba ta' kwalunkwe Parti taħt il-kopresidenza tal-Partijiet.
2. Il-Kumitat Kongunt jista' jikkunsidra kwalunkwe suġġett relatat mal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim. B'mod partikolari huwa għandu jkun responsabbli biex:
 - (a) isolvi kwalunkwe kwistjoni bejn il-Partijiet li tkun relatata mal-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim;

- (b) jikkunsidra modi sabiex titjeb l-implimentazzjoni ta' dan il-Ftehim u jagħmel ir-rakkomandazzjonijiet xierqa lill-Partijiet għall-emendar ta' dan il-Ftehim skont l-Artikolu 20;
 - (c) jadotta Annessi godda, jew jemenda jew ihassar l-Annessi eżistenti, soġġett għall-paragrafu 7 tal-Artikolu 20; u
 - (d) jieħu deċiżjonijiet, kif xieraq, dwar proċeduri ta' hidma relatati mal-kooperazzjoni għall-oqsma kollha ta' kooperazzjoni msemmija fl-Artikolu 3.
3. Il-Kumitat Kongunt għandu jagħmel hiltu biex jiżviluppa u jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu fi żmien sena mid-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 12

Irkupru tal-kostijiet

Kull Parti għandha tagħmel hilita biex tiżgura li kwalunkwe tariffa jew hlas impost minn Parti jew mill-aġent tekniku tagħha fuq persuna ġuridika jew fiżika li l-attivitàjiet tagħha jkunu koperti b'dan il-Ftehim ikunu ġusti, raġonevoli u proporzjonati mas-servizzi pprovduti u ma għandhomx joħolqu ostaklu għall-kummerċ.

Artikolu 13

Ftehimiet oħra u arrangamenti preċedenti

1. Malli jidhol fis-seħh, dan il-Ftehim għandu jieħu post kwalunkwe ftehim jew arrangament bilaterali dwar is-sikurezza fl-avjazzjoni bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea u l-Ġappun fir-rigward ta' kwalunkwe kwistjoni koperta b'dan il-Ftehim li tkun giet implimentata skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 3.
2. Waqt il-perijodu tal-applikazzjoni proviżorja skont il-paragrafu 2 tal-Artikolu 20, kwalunkwe ftehim jew arrangament bilaterali dwar is-sikurezza fl-avjazzjoni bejn l-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea u l-Ġappun għandu jiġi sospiż fir-rigward ta' kwalunkwe kwistjoni koperta b'dan il-Ftehim li tkun giet implimentata skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 3.
3. L-aġenti tekniċi għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jirrevedu jew itemmu, kif xieraq, arrangamenti preċedenti bejniethom.
4. Soġġett għall-paragrafu 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, xejn f'dan il-Ftehim ma għandu jaffettwa d-drittijiet u l-obbligi tal-Partijiet li jirriżultaw minn kwalunkwe ftehim internazzjonali ieħor.

Artikolu 14

Applikazzjoni

Għajr fejn speċifikat mod ieħor fl-Annessi ta' dan il-Ftehim, dan il-Ftehim għandu japplika, minn naha, għas-sistema regolatorja tal-avjazzjoni civili tal-Unjoni Ewropea u, min-naha l-oħra, għas-sistema regolatorja tal-avjazzjoni civili tal-Ġappun.

Artikolu 15

Parteċipazzjoni ta' pajjiżi terzi

Il-Partijiet għandhom l-istess għan li jimmassimizzaw il-benefiċċji ta' dan il-Ftehim permezz ta' parteċipazzjoni possibbli ta' pajjiżi terzi fil-kooperazzjoni skont dan il-Ftehim. Għal dan il-għan il-Kumitat Kongunt, stabbilit skont l-Artikolu 11, jista' jikkunsidra, kif xieraq, il-kundizzjonijiet u l-proċeduri għal tali parteċipazzjoni, li jistgħu jinkludu kwalunkwe emenda neċessarja għal dan il-Ftehim.

Artikolu 16

Konsultazzjonijiet u soluzzjoni ta' nuqqasijiet ta' qbil

1. Il-Partijiet għandhom jagħmlu kull sforz biex isolvu kwalunkwe nuqqas ta' qbil bejniethom relatat mal-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni ta' dan il-Ftehim permezz ta' konsultazzjoni bejniethom, inkluż permezz tal-laqgħat tal-Kumitat Kongunt stabbilit skont l-Artikolu 11.

2. L-aġenti tekniċi għandhom jaġhmlu kull sforz biex isolvu kwalunkwe nuqqas ta' qbil bejniethom relatat mal-interpretazzjoni jew l-applikazzjoni tal-proċeduri ta' implimentazzjoni msemmija fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 3 permezz ta' konsultazzjoni bejniethom. F'każ li kwalunkwe nuqqas ta' qbil bhal dan ma jiġix solvut permezz ta' konsultazzjoni bejn l-aġenti tekniċi, kwalunkwe aġent tekniċu jista' jirreferi n-nuqqas ta' qbil lill-Partijiet, li għandhom jikkonsultaw bejniethom dwar il-kwistjoni, inkluż waqt il-laqgħat tal-Kumitat Kongunt.

3. Minkejja d-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, kwalunkwe Parti tista' titlob konsultazzjonijiet mal-Parti l-oħra dwar kwalunkwe kwistjoni relatata ma' dan il-Ftehim. Il-Partijiet għandhom jidhlu f'konsultazzjonijiet fi żmien miftiehem bejniethom fi żmien 45 jum mit-talba. Dawn il-konsultazzjonijiet jistgħu jsiru fil-laqgħat tal-Kumitat Kongunt.

Artikolu 17

Sospensjoni tal-obbligi ta' aċċettazzjoni reċiproka

1. Parti għandu jkollha d-dritt li tissospendi, kompletament jew parzjalment, l-obbligi ta' aċċettazzjoni tagħha skont il-paragrafu 1 tal-Artikolu 4, meta l-Parti l-oħra tikser materjalment l-obbligi tagħha skont dan il-Ftehim.

2. Qabel ma teżerċita d-dritt tagħha li tissospendi l-obbligi ta' aċċettazzjoni tagħha, Parti għandha titlob li jsiru konsultazzjonijiet skont l-Artikolu 16 bil-ghan li jinkisbu l-miżuri rimedjali tal-Parti l-oħra. Waqt il-konsultazzjonijiet, il-Partijiet għandhom, fejn xieraq, jikkunsidraw l-effetti tas-sospensjoni.

3. Id-drittijiet skont dan l-Artikolu għandhom jiġu eżerċitati biss jekk il-Parti l-oħra tonqos milli tiegħu miżuri rimedjali f'perijodu ta' żmien xieraq wara l-konsultazzjonijiet. Jekk Parti teżerċita d-dritt, din għandha tinnotifika lill-Parti l-oħra bil-miktub dwar l-intenzjoni tagħha li tissospendi l-obbligi ta' aċċettazzjoni u tispejga r-raġunijiet għas-sospensjoni.

4. Tali sospensjoni għandha ssir effettiva 30 jum wara d-data tan-notifika, sakemm, qabel it-tmiem ta' dan il-perijodu, il-Parti, li tkun inizjat is-sospensjoni, ma tinnotifikax lill-Parti l-oħra bil-miktub li qiegħda tirtira n-notifika tagħha.

5. Tali sospensjoni ma għandhiex taffettwa l-validità tas-sejbiet ta' konformità u ċ-ċertifikati mahruġa mill-awtoritajiet kompetenti jew l-organizzazzjonijiet approvati tal-Parti l-oħra qabel id-data li fiha tkun saret effettiva s-sospensjoni. Kwalunkwe sospensjoni bhal din li tkun saret effettiva tista' tiġi ritirata immedjatament wara skambju ta' noti diplomatiki għal dak il-ghan mill-Partijiet.

Artikolu 18

Intestaturi

L-intestaturi tal-Artikoli ta' dan il-Ftehim huma mdaħħla biss għall-konvenjenza ta' referenza u ma għandhomx jaffettwaw l-interpretazzjoni ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 19

Annessi

L-Annessi ta' dan il-Ftehim għandhom jiffurmaw parti integrali minn dan il-Ftehim, u r-referenzi kollha għall-"Ftehim" għandhom jinkludu referenzi għall-Annessi għajr fejn previst mod ieħor.

Artikolu 20

Dhul fis-seħh, applikazzjoni proviżorja, terminazzjoni u emendar

1. Dan il-Ftehim għandu jidhol fis-seħh fid-data li fiha l-Partijiet ikunu skambjaw noti diplomatiki li jikkonfermaw it-tlestija tal-proċeduri interni rispettivi tagħhom mehtieġa għad-dhul fis-seħh ta' dan il-Ftehim.

2. Sakemm jidhol fis-seħh, dan il-Ftehim għandu jiġi applikat proviżorjament mill-iffirmar tiegħu, f'konformità mal-liġijiet u r-regolamenti tal-Partijiet.

3. Parti tista' tittermina dan il-Ftehim fi kwalunkwe hin b'notifika bil-miktub ta' sitt xhur lill-Parti l-oħra, sakemm dik in-notifika ma tkunx giet ritirata bil-kunsens reċiproku tal-Partijiet qabel ma jiskadi dan il-perijodu.

4. Wara n-notifika ta' terminazzjoni ta' dan il-Ftehim, il-Partijiet għandhom ikomplu l-obbligi tagħhom skont dan il-Ftehim, sad-data effettiva tat-terminazzjoni.
5. It-terminazzjoni ta' dan il-Ftehim ma għandha taffettwa l-validità ta' ebda ċertifikat mahruġ mill-awtoritajiet kompetenti jew mill-organizzazzjonijiet approvati skont it-termini ta' dan il-Ftehim.
6. Il-Partijiet jistgħu jemendaw dan il-Ftehim permezz ta' ftehim bil-miktub. Tali emendar għandu jidhol fis-seħh fl-ewwel jum tat-tieni xahar wara d-data li fiha l-Partijiet ikunu skambjaw noti diplomatiċi li jikkonfermaw it-tlestija tal-proċeduri interni rispettivi tagħhom meħtieġa għad-dhul fis-seħh ta' dan l-emendar.
7. Minkejja l-paragrafu 6, l-adozzjoni ta' Annessi godda, jew l-emendar jew it-thassir ta' Annessi eżistenti għandhom jidhlu fis-seħh fid-data meta l-Unjoni Ewropea tirċievi n-notifika bil-miktub mill-Gvern tal-Gappun tat-tlestija tal-proċeduri interni meħtieġa tiegħu.

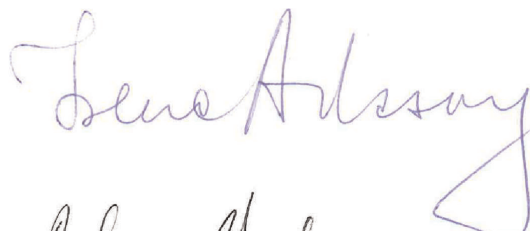

Artikolu 21

Testi awtentiċi

1. Dan il-Ftehim huwa mfassal f'zewġ kopji fil-lingwa Bulgara, Ċeka, Daniża, Estonjana, Finlandiża, Franciża, Ġermaniża, Griega, Ingliża, Kroata, Latvjana, Litwana, Maltija, Netherlandiża, Pollakka, Portugiża, Rumena, Slovakka, Slovena, Spanjola, Taljana, Ungeriża, Żvediża, u Ġappuniża, b'kull test ugwalment awtentiku.
 2. F'każ ta' kwalunkwe divergenza ta' interpretazzjoni, għandha tingħata prevalenza lit-test bl-Ingliż.
- B'XHIEDA TA' DAN, is-sottoskritti, debitament awtorizzati għal dan il-għan, iffirmaw dan il-Ftehim.

Съставено в Брюксел на двадесет и втори юни две хиляди и двадесета година.
Hecho en Bruselas, el veintidós de junio de dos mil veinte.
V Bruselu dne dvacátého druhého června dva tisíce dvacet.
Udfærdiget i Bruxelles den toogtyvende juni to tusind og tyve.
Geschehen zu Brüssel am zweiundzwanzigsten Juni zweitausendzwanzig.
Kahe tuhande kahekümnenda aasta juunikuu kahekümne teisel päeval Brüsselis.
Έγινε στις Βρυξέλλες, στις είκοσι δύο Ιουνίου δύο χιλιάδες είκοσι.
Done at Brussels on the twenty-second day of June in the year two thousand and twenty.
Fait à Bruxelles, le vingt-deux juin deux mille vingt.
Sastavljeno u Bruxellesu dvadeset drugog lipnja godine dvije tisuće dvadesete.
Fatto a Bruxelles, addì ventidue giugno duemilaventi.
Briselē, divi tūkstoši divdesmitā gada divdesmit otrajā jūnijā.
Priimta du tūkstančiai dvidešimtų metų birželio dvidešimt antrą dieną Briuselyje.
Kelt Brüsszelben, a kétezer-husznadik év június havának huszonkettedik napján.
Magħmul fi Brussell, fit-tnejn u għoxrin jum ta' Ġunju fis-sena elfejn u għoxrin.
Gedaan te Brussel, tweeëntwintig juni tweeduizend twintig.
Sporządzono w Brukseli dnia dwudziestego drugiego czerwca roku dwa tysiące dwudziestego.
Feito em Bruxelas, em vinte e dois de junho de dois mil e vinte.
Întocmit la Bruxelles la douăzeci și doi iunie două mii douăzeci.
V Bruseli dvadsiateho druhého júna dvetisícdvadsať.
V Bruslju, dvaindvajsetega junija dva tisoč dvajset.
Tehty Brysselissä kahdentenkymmenentenätoisena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentä.
Som skedde i Bryssel den tjugoandra juni år tjugohundratjugo.
二千二十年六月二十二日にブリュッセルで作成した。

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

За Япония
 Por Japón
 Za Japonsko
 For Japan
 Für Japan
 Jaapani nimel
 Για την Ιαπωνία
 For Japan
 Pour le Japon
 Za Japan
 Per il Giappone
 Japānas vārdā –
 Japonijos vardu
 Japán részéről
 Għall-Ġappun
 Voor Japan
 W imieniu Japonii
 Pelo Japão
 Pentru Japonia
 Za Japonsko
 Za Japonsko
 Japanin puolesta
 För Japan

兒 玉 和 夫

Lucy Adams

欧州連合のために

日本国のために

Adina Unkean

兒
玉
和
夫

ANNEX 1

AJRUNAVIGABBILTÀ U ĊERTIFIKAZZJONI AMBJENTALI

Taqsim A

Dispożizzjonijiet ġenerali

Artikolu 1

Skop u kamp ta' applikazzjoni

1. Dan l-Anness ġie elaborat għall-implimentazzjoni ta' kooperazzjoni fl-oqsma li ġejjin, skont il-paragrafu 2 tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim, u jiddeskrivi t-termini, il-kundizzjonijiet u l-metodi għall-aċċettazzjoni reciproka ta' sejbiet ta' konformità u ta' ċertifikati:
 - (a) iċ-ċertifikati tal-ajrunavigabbiltà u l-monitoraġġ ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili msemmija fis-subparagrafu 1(a) tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim;
 - (b) ċertifikati ambjentali u ttestjar ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili msemmija fis-subparagrafu 1(b) tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim; u
 - (c) iċ-ċertifikati tad-disinn u tal-produzzjoni u l-monitoraġġ ta' organizzazzjonijiet relatati mad-disinn u l-produzzjoni msemmija fis-subparagrafu 1(c) tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim.
2. Minkejja l-paragrafu 1, il-prodotti ajrunawtiċi ċivili użati, għajr l-inġenji tal-ajru użati, huma esklużi mill-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Anness.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan l-Anness:

- (a) "ċertifikat tar-rilaxx awtorizzat" tfisser ċertifikat maħruġ minn awtorità kompetenti jew minn organizzazzjoni approvata tal-Parti li tesporta bhala forma ta' rikonoxximent li prodott ajrunawtiku ċivili ġdid, li mhux inġenju tal-ajru, jikkonforma ma' disinn approvat mill-Parti li tesporta u jkun f'kundizzjoni li jithaddem mingħajr periklu;
- (b) "awtorità ta' ċertifikazzjoni" tfisser l-aġent tekniku tal-Parti li tesporta li johroġ ċertifikat tad-disinn għal prodott ajrunawtiku ċivili fil-kapaċità tiegħu bhala awtorità li twestaq ir-responsabbiltajiet tal-Istat ta' Disinn stabbiliti fl-Anness 8 tal-Konvenzjoni dwar l-Avjazzjoni Ċivili Internazzjonali;
- (c) "ċertifikat tad-disinn" tfisser ċertifikat maħruġ mill-aġent tekniku jew minn organizzazzjoni approvata ta' Parti bhala forma ta' rikonoxximent li d-disinn jew il-bidla fid-disinn ta' prodott ajrunawtiku ċivili tikkonforma mar-rekwiżiti tal-ajrunavigabbiltà, u kif applikabbli, mar-rekwiżiti tal-protezzjoni ambjentali, b'mod partikolari fir-rigward tal-istorbju, tal-ivventjar tal-karburant jew tal-emissjonijiet ta' egżost stabbiliti fil-liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi ta' dik il-Parti;
- (d) "rekwiżiti operazzjonali relatati mad-disinn" tfisser ir-rekwiżiti operazzjonali, inkluż ir-rekwiżiti tal-protezzjoni ambjentali li jaffettwaw il-karatteristiċi tad-disinn, id-*data* dwar id-disinn ta' prodott ajrunawtiku ċivili relatata mat-thaddim jew il-manutenzjoni tal-prodott ajrunawtiku ċivili, li jagħmluh eligibbli għal tip ta' operazzjoni partikolari;
- (e) "esportazzjoni" tfisser il-proċess li bih prodott ajrunawtiku ċivili jiġi rilaxxat mis-sistema regolatorja għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili ta' Parti għal dik tal-Parti l-oħra;
- (f) "ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni" tfisser ċertifikat maħruġ mill-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta jew, għal inġenji tal-ajru użati, mill-awtorità kompetenti tal-Istat tar-Registrazzjoni li minnu jiġi esportat il-prodott bhala forma ta' rikonoxximent li inġenju tal-ajru jikkonforma mar-rekwiżiti applikabbli tal-ajrunavigabbiltà u tal-protezzjoni ambjentali nnotifikati mill-Parti li timporta;
- (g) "Parti li tesporta" tfisser il-Parti li mis-sistema regolatorja tagħha għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili jiġi esportat prodott ajrunawtiku ċivili;
- (h) "importazzjoni" tfisser il-proċess li bih prodott ajrunawtiku ċivili esportat mis-sistema regolatorja għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili ta' Parti jiġi introdott f'dik tal-Parti l-oħra;

- (i) "Parti li timporta" tfisser il-Parti li fis-sistema regolatorja tagħha għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili jiġi importat prodott ajrunawtiku ċivili;
- (j) "bidla maġġuri" tfisser il-bidliet kollha fid-disinn tat-tip li mhumiex "bidla minuri";
- (k) "bidla minuri" tfisser bidla fid-disinn tat-tip li ma jkollha l-ebda effett apprezzabbli fuq il-massa, il-bilanċ, is-saħħa strutturali, l-affidabbiltà, il-karatteristiċi operazzjonali, l-istorbju, l-iventjar tal-karburant, l-emissjoni ta' egżost, jew karatteristiċi oħra li jaffettwaw l-ajrunavigabbiltà tal-prodott ajrunawtiku ċivili;
- (l) "data dwar l-idoneità operazzjonali" tfisser is-sett ta' data meħtieġa li tappoġġa u tippermetti l-aspetti operazzjonali speċifiċi tat-tip ta' ċerti tipi ta' inġenji tal-ajru li huma regolati skont is-sistema regolatorja għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili tal-Unjoni Ewropea. Din għandha tkun iddisinjata mill-applikant ir-għal ċertifikat tat-tip jew mid-detentur ta' ċertifikat tat-tip għall-inġenju tal-ajru u għandha tkun parti miċ-ċertifikat tat-tip. Skont is-sistema regolatorja għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili tal-Unjoni Ewropea, applikazzjoni inizjali għal ċertifikat tat-tip jew ċertifikat tat-tip ristrett għandha tinkludi, jew sussegwentement tiġi supplimentata minn, l-applikazzjoni għall-approvazzjoni ta' data dwar l-idoneità operazzjonali, kif applikabbli għat-tip ta' inġenju tal-ajru;
- (m) "approvazzjoni tal-produzzjoni" tfisser ċertifikat maħruġ mill-awtorità kompetenti ta' Parti lil manifattur li jipproduċi prodotti ajrunawtiċi ċivili, bħala forma ta' rikonossiment li l-manifattur jikkonforma mar-rekwiżiti applikabbli stabbiliti fil-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi ta' dik il-Parti għall-produzzjoni tal-prodotti ajrunawtiċi ċivili partikolari;
- (n) "approvazzjoni tal-produzzjoni indipendenti" tfisser approvazzjoni tal-produzzjoni maħruġa lil manifattur ta' prodott ajrunawtiku ċivili li ma tkunx estensjoni tal-approvazzjoni tal-produzzjoni lil ebda entità affiljata tal-manifattur;
- (o) "proċeduri ta' implimentazzjoni teknika" tfisser il-proċeduri ta' implimentazzjoni għal dan l-Anness żviluppatti mill-aġenti tekniċi skont il-paragrafu 2 tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim; u
- (p) "awtorità ta' validazzjoni" tfisser l-aġent tekniku tal-Parti li timporta li awtomatikament jaċċetta jew jivvalida, kif speċifikat f'dan l-Anness, ċertifikat tad-disinn maħruġ mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni jew minn organizzazzjoni approvata;

Taqsimha B

Bord ta' superviżjoni taċ-ċertifikazzjoni

Artikolu 3

Stabbiliment u kompożizzjoni

1. Il-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni, responsabbli lejn il-Kumitat Kongunt stabbilit skont l-Artikolu 11 ta' dan il-Ftehim, huwa b'dan stabbilit taħt il-kopresidenza tal-aġenti tekniċi, bħala korp ta' koordinazzjoni teknika responsabbli għall-implimentazzjoni effettiva ta' dan l-Anness. Dan għandu jkun maġmūl minn rappreżentanti mill-aġent tekniku ta' kull Parti u jista' jkollha parteċipanti addizzjonali biex jiffaċilitaw it-twettiq tal-mandat tiegħu.
2. Il-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni għandu jiltaqa' f'intervalli regolari fuq talba ta' kwalunkwe aġent tekniku, u għandu jiehu d-deċiżjonijiet u jaqsmel rakkomandazzjonijiet b'konsens. Għandu jizviluppa u jadotta r-regoli ta' proċedura tiegħu.

Artikolu 4

Mandat

Il-mandat tal-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni għandu jinkludi b'mod partikolari:

- (a) l-iżvilupp, l-adozzjoni u r-reviżjoni tal-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika msemmija fl-Artikolu 6 ta' dan l-Anness;
- (b) il-qsim ta' informazzjoni dwar thassib maġġuri dwar is-sikurezza u, fejn xieraq, l-iżvilupp ta' pjanijiet ta' azzjoni biex dan it-thassib jiġi indirizzat;
- (c) is-soluzzjoni ta' kwistjonijiet tekniċi li jaqgħu taħt ir-responsabbiltajiet tal-awtoritajiet kompetenti u li jaffettwaw l-implimentazzjoni ta' dan l-Anness;
- (d) fejn xieraq, l-iżvilupp ta' mezzi effettivi għal kooperazzjoni, appoġġ tekniku u skambju ta' informazzjoni dwar rekwiżiti ta' sikurezza u ta' protezzjoni ambjentali, sistemi ta' ċertifikazzjoni u sistemi ta' ġestjoni u ta' standardizzazzjoni tal-kwalità;

- (e) it-tressiq ta' emendi proposti għal dan l-Anness, lill-Kumitat Kongunt;
- (f) skont id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 29 ta' dan l-Anness, id-definizzjoni ta' proċeduri biex tiġi żgurata l-fiduċja kontinwa ta' kull Parti fl-affidabbiltà tal-proċessi tas-sejbiet ta' konformità tal-Parti l-oħra;
- (g) l-analiżi u t-tehid ta' azzjoni dwar l-implimentazzjoni tal-proċeduri msemmija fis-subparagrafu (f); u
- (h) ir-rapportar ta' kwistjonijiet mhux solvuti lill-Kumitat Kongunt u l-iżgurar tal-implimentazzjoni tad-deċiżjonijiet mehuda mill-Kumitat Kongunt rigward dan l-Anness.

Taqsima C

Implimentazzjoni

Artikolu 5

Awtoritajiet kompetenti fir-rigward taċ-ċertifikazzjoni tad-disinn, ċertifikazzjoni tal-produzzjoni u ċertifikati tal-esportazzjoni

1. L-awtoritajiet kompetenti fir-rigward taċ-ċertifikazzjoni tad-disinn huma:
 - (a) għall-Unjoni Ewropea: l-Aġenzija tastas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea; u
 - (b) għall-Ġappun: l-Uffiċċju tal-Avjazzjoni Ċivili tal-Ministeru għall-Art, l-Infrastruttura, it-Trasport u t-Turiżmu tal-Ġappun.
2. L-awtoritajiet kompetenti fir-rigward taċ-ċertifikazzjoni tal-produzzjoni u ċ-ċertifikati tal-esportazzjoni huma:
 - (a) għall-Unjoni Ewropea: l-Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea u l-awtoritajiet kompetenti tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea. Fir-rigward ta' ċertifikat tal-esportazzjoni għal inġenji tal-ajru użati, hija l-awtorità kompetenti tal-Istat tar-Reġistrazzjoni għall-inġenju tal-ajru li minnu jiġi esportat; u
 - (b) għall-Ġappun: l-Uffiċċju tal-Avjazzjoni Ċivili tal-Ministeru għall-Art, l-Infrastruttura, it-Trasport u t-Turiżmu tal-Ġappun.

Artikolu 6

Proċeduri ta' implimentazzjoni teknika

1. Il-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika għandhom jiġu żviluppati mill-aġenti tekniċi permezz tal-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni sabiex jiġu pprovduti proċeduri speċifiċi li jiffacilitaw l-implimentazzjoni ta' dan l-Anness, billi jiġu definiti l-proċeduri għall-attivitajiet ta' komunikazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet.
2. Il-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika għandhom jindirizzaw ukoll id-differenzi bejn l-istandards, ir-regoli, il-prattiki, il-proċeduri u s-sistemi tal-avjazzjoni ċivili tal-Partijiet relatati mal-implimentazzjoni ta' dan l-Anness, kif previst fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 3 ta' dan il-Ftehim.

Artikolu 7

Skambju u protezzjoni ta' data u informazzjoni kunfidenzjali u riżervati

1. Id-data u l-informazzjoni skambjati fl-implimentazzjoni ta' dan l-Anness għandhom ikunu soġġetti għad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 10 ta' dan il-Ftehim.
2. Id-data u l-informazzjoni skambjati waqt il-proċess ta' validazzjoni għandhom ikunu limitati fin-natura u l-kontenut għal dak li huwa meħtieġ għall-iskop ta' dimostrazzjoni ta' konformità mar-rekwiżiti tekniċi applikabbli, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
3. Kwalunkwe nuqqas ta' qbil fir-rigward ta' skambju ta' data u informazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet għandu jiġi ttrattat kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika. Kull Parti għandha żżomm id-dritt li tirreferi n-nuqqas ta' qbil lill-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni għal soluzzjoni.

Taqsim D

Ċertifikazzjoni tad-disinn

Artikolu 8

Prinċipji generali

1. Din it-Taqsima tindirizza ċ-ċertifikati tad-disinn u l-bidliet tagħhom kollha li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Anness, b'mod partikolari:
 - (a) ċertifikati tat-tip;
 - (b) approvazzjonijiet tat-tip u approvazzjonijiet tal-ispeċifikazzjoni;
 - (c) ċertifikati tat-tip supplimentari;
 - (d) approvazzjonijiet tad-disinn tat-tiswija;
 - (e) approvazzjonijiet tal-ordni ta' standard tekniku; u
 - (f) ċertifikati tat-tip ristrett. Iċ-ċertifikati tat-tip ristrett jinħarġu mill-aġenti tekniċi u jiġu indirizzati fuq bażi ta' każ b'każ mill-aġenti tekniċi kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
2. L-awtorità ta' validazzjoni għandha jew tivvalida, filwaqt li tqis il-livell ta' involviment imsemmi fl-Artikolu 12 ta' dan l-Anness, jew taċċetta awtomatikament ċertifikat tad-disinn jew bidlali tkun inħarġet, jew li tkun fil-proċess li tinħareġjew li tiġi approvata mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni, skont it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Anness u kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika, inkluż il-modalitajiet tagħha ta' aċċettazzjoni awtomatika u ta' validazzjoni taċ-ċertifikati.
3. Għall-implimentazzjoni ta' dan l-Anness, kull Parti għandha tiżgura li fis-sistema regolatorja tagħha għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili, id-dimostrazzjoni tal-kapaċità ta' kwalunkwe organizzazzjoni tad-disinn li tassumi r-responsabbiltajiet tagħha tkun ikkontrollata biżżejjed permezz ta' sistema ta' ċertifikazzjoni għall-organizzazzjonijiet tad-disinn.

Artikolu 9

Proċess ta' validazzjoni

1. Għandha ssir applikazzjoni għall-validazzjoni ta' ċertifikat tad-disinn ta' prodott ajrunawtiku ċivili lill-awtorità ta' validazzjoni permezz tal-awtorità ta' ċertifikazzjoni kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
2. L-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandha tiżgura li l-awtorità ta' validazzjoni tircievi *d-data* u l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa għall-validazzjoni taċ-ċertifikat tad-disinn, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
3. Hekk kif tircievi l-applikazzjoni għall-validazzjoni taċ-ċertifikat tad-disinn, l-awtorità ta' validazzjoni għandha tiddetermina l-bażi taċ-ċertifikazzjoni għall-validazzjoni skont l-Artikolu 11 ta' dan l-Anness, kif ukoll il-livell ta' involviment tal-awtorità ta' validazzjoni fil-proċess ta' validazzjoni skont l-Artikolu 12 ta' dan l-Anness.
4. L-awtorità ta' validazzjoni għandha, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika, tibbaża l-validazzjoni tagħha kemm jista' jkun fuq l-ewalwazzjonijiet tekniċi, it-testijiet, l-ispezzjonijiet u s-sejbiet ta' konformità magħmula mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni.
5. L-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandha, wara li teżamina *d-data* u l-informazzjoni rilevanti pprovduta mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni toħroġ iċ-ċertifikat tad-disinn tagħha għall-prodott ajrunawtiku ċivili validat (minn hawn 'il quddiem imsejjaħ "ċertifikat ta' disinn validat") meta:
 - (a) jiġi kkonfermat li l-awtorità ta' ċertifikazzjoni tkun harġet iċ-ċertifikat tad-disinn tagħha stess għall-prodott ajrunawtiku ċivili;
 - (b) ikun gie ddikjarat mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni li l-prodott ajrunawtiku ċivili jikkonforma mal-bażi taċ-ċertifikazzjoni msemmija fl-Artikolu 11 ta' dan l-Anness;
 - (c) il-kwistjonijiet kollha mqajma waqt il-proċess ta' validazzjoni mwettaq mill-awtorità ta' validazzjoni jkunu ġew solvuti; u
 - (d) rekwiżiti amministrattivi addizzjonali, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika, jkunu ġew issodisfati mill-applikant.

6. Kull Parti għandha tiżgura li sabiex jikseb u jzomm ċertifikat tad-disinn validat, l-applikant ikollu u jzomm għad-dispożizzjoni tal-awtorità ta' ċertifikazzjoni l-informazzjoni rilevanti kollha dwar id-disinn, it-tpiġġiet u r-rapporti tat-testijiet, inkluż ir-rekords ta' spezzjoni għall-prodott ajrunawtiku ċivili ċertifikat, sabiex jipprovdi l-informazzjoni meħtieġa biex jiġu żgurati l-ajrunavigabbiltà kontinwa u l-konformità mar-rekwiżiti ta' protezzjoni ambjentali applikabbli tal-prodott ajrunawtiku ċivili.

Artikolu 10

Modalitajiet tal-validazzjoni ta' ċertifikati tad-disinn

1. Iċ-ċertifikati tat-tip maħruġa mill-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandhom jiġu vvalidati mill-Ġappun bhala l-awtorità ta' validazzjoni. Ċertu *data*, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika, għandha tiġi aċċettata awtomatikament. Din id-*data* tinkludi d-dokumenti li ġejjin, kif applikabbli:

- (a) manwal tal-installazzjoni tal-magna (għal ċertifikat tat-tip tal-magna);
- (b) manwal tat-tiswija strutturali;
- (c) struzzjonijiet għall-ajrunavigabbiltà kontinwa ta' sistemi ta' interkonnnessjoni ta' wajers elettrici; u
- (d) manwal tal-bilanċ tal-piż.

2. Iċ-ċertifikati tat-tip supplimentari sinifikanti u l-approvazzjonijiet għal bidliet maġġuri sinifikanti maħruġa mill-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandhom jiġu vvalidati mill-Ġappun bhala l-awtorità ta' validazzjoni. Bhala principju għandu jintuża proċess ta' validazzjoni simplifikat limitat għall-familjarizzazzjoni teknika mingħajr l-involviment tal-awtorità ta' validazzjoni fl-attivitajiet ta' dimostrazzjoni ta' konformità mill-applikant sakemm ma jiġix deċiż mod ieħor mill-aġenti tekniċi fuq bażi ta' każ b'każ.

3. Iċ-ċertifikati tat-tip u l-approvazzjonijiet tat-tip għal magna ta' inġenju tal-ajru u skrun ta' inġenju tal-ajru maħruġa mill-Ġappun bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandhom jiġu vvalidati mill-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' validazzjoni.

4. L-approvazzjonijiet tat-tip għal prodott ajrunawtiku ċivili għajr magna ta' inġenju tal-ajru jew skrun ta' inġenju tal-ajru, iċ-ċertifikati tat-tip supplimentari, u l-approvazzjonijiet għal bidliet maġġuri, tiswijiet maġġuri u speċifikazzjonijiet maħruġa mill-Ġappun bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandhom jiġu vvalidati mill-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' validazzjoni. Jistà jintuża proċess ta' validazzjoni simplifikat limitat għall-familjarizzazzjoni teknika mingħajr l-involviment tal-awtorità ta' validazzjoni fl-attivitajiet ta' dimostrazzjoni ta' konformità mill-applikant meta dan jiġi deċiż mill-aġenti tekniċi fuq bażi ta' każ b'każ.

Artikolu 11

Baži taċ-ċertifikazzjoni għall-validazzjoni

1. Għall-fini tal-validazzjoni ta' ċertifikat tad-disinn ta' prodott ajrunawtiku ċivili, l-awtorità ta' validazzjoni għandha tirreferi għar-rekwiżiti li ġejjin stabbiliti fil-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Parti tagħha biex tiddetermina l-baži taċ-ċertifikazzjoni:

- (a) ir-rekwiżiti tal-ajrunavigabbiltà għal prodott ajrunawtiku ċivili simili li kienu fis-seħħ fid-data effettiva tal-applikazzjoni stabbiliti mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni, u kkumplementati meta applikabbli b'kundizzjonijiet tekniċi addizzjonali kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika; u
- (b) ir-rekwiżiti tal-protezzjoni ambjentali għall-prodott ajrunawtiku ċivili li kienu fis-seħħ fid-data tal-applikazzjoni għall-validazzjoni lill-awtorità ta' validazzjoni.

2. L-awtorità ta' validazzjoni għandha tispeċifika, meta applikabbli, kwalunkwe:

- (a) eżenzjoni għar-rekwiżiti applikabbli;
- (b) devjazzjoni mir-rekwiżiti applikabbli; jew
- (c) fattur ta' kumpens li jipprovdi livell ekwivalenti ta' sikurezza meta r-rekwiżiti applikabbli ma jiġux imħarsa.

3. Minbarra r-rekwiżiti speċifikati fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, l-awtorità ta' validazzjoni għandha tispeċifika kwalunkwe kundizzjoni speċjali li għandha tiġi applikata jekk il-kodicijiet tal-ajrunavigabbiltà, il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi relatati ma jkunx fihom rekwiżiti ta' sikurezza adegwati jew xierqa għall-prodott ajrunawtiku ċivili, minhabba li:

- (a) il-prodott ajrunawtiku ċivili jkollu karatteristiċi ta' disinn godda jew mhux tas-soltu b'rabta mal-prattiki tad-disinn li fuqhom il-kodicijiet tal-ajrunavigabbiltà, il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi applikabbli huma bbażati;
- (b) l-użu maħsub tal-prodott ajrunawtiku ċivili ma jkunx wiehed konvenzjonali; jew
- (c) l-esperjenza miksuba minn prodotti ajrunawtiċi ċivili simili oħra fis-servizz jew minn prodotti ajrunawtiċi ċivili li jkollhom karatteristiċi tad-disinn simili, tkun uriet li jistgħu jiżviluppaw xi kundizzjonijiet mhux sikuri.

4. Meta tispeċifika eżenzjonijiet, devjazzjonijiet, fatturi ta' kumpens jew kundizzjonijiet speċjali, l-awtorità ta' validazzjoni għandha tagħti l-konsiderazzjoni dovuta għal dawk applikati mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni u dawn m'għandhomx ikunu aktar eżiġenti biex il-prodotti ajrunawtiċi ċivili jiġu vvalidati milli kieku jkun għal prodotti simili tagħha stess. L-awtorità ta' validazzjoni għandha tinnotifika lill-awtorità ta' ċertifikazzjoni bi kwalunkwe eżenzjoni, devjazzjoni, fattur ta' kumpens jew kundizzjoni speċjali bħal dawn.

Artikolu 12

Livell ta' involviment tal-awtorità ta' validazzjoni

1. Il-livell ta' involviment tal-awtorità ta' validazzjoni ta' Parti waqt il-proċess ta' validazzjoni msemmi fl-Artikolu 9 ta' dan l-Anness u kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika għandu jiġi ddeterminat prinċipalment minn:

- (a) l-esperjenza u r-rekords tal-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni;
- (b) l-esperjenza diġà miksuba minn din l-awtorità ta' validazzjoni waqt eżerċizzji ta' validazzjoni preċedenti mal-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra;
- (c) in-natura tad-disinn li għangu jiġi vvalidat,
- (d) il-prestazzjoni u l-esperjenza tal-applikant mal-awtorità ta' validazzjoni; u
- (e) ir-riżultat tal-valutazzjonijiet tar-rekwiżiti tal-kwalifiki msemmija fl-Artikoli 28 u 29 ta' dan l-Anness.

2. L-awtorità ta' validazzjoni għandha teżerċita proċeduri u skrutinju speċjali, b'mod partikolari fir-rigward tal-proċessi u l-metodi tal-awtorità ta' ċertifikazzjoni, waqt l-ewwel validazzjoni ta' kategorija ta' prodott partikolari, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

3. L-implimentazzjoni effettiva tal-prinċipji speċifikati fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu għandha titkejjel, tiġi sorveljata u rieżaminata regolament mill-Bord ta' Superviżjoni ta' Ċertifikazzjoni, bl-użu ta' metriċi kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

Artikolu 13

Proċess ta' aċċettazzjoni awtomatika

1. Għal ċertifikat tad-disinn soġġett għall-aċċettazzjoni awtomatika, l-awtorità ta' validazzjoni għandha taċċetta ċ-ċertifikat tad-disinn maħruġ mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni mingħajr ebda attività ta' validazzjoni. F'dan il-każ, iċ-ċertifikat tad-disinn għandu jiġi rikonoxxut mill-awtorità ta' validazzjoni bhala ekwivalenti għal ċertifikat maħruġ skont il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi tal-Parti tagħha u l-awtorità ta' validazzjoni m'għandhiex tohroġ iċ-ċertifikat korrispondenti tagħha.

2. Ċertifikati tat-tip supplimentari mhux sinifikanti, bidliet maġġuri mhux sinifikanti jew tiswijiet maġġuri mhux sinifikanti u approvazzjonijiet tal-ordni ta' standard tekniku maħruġa mill-aġent tekniku tal-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandhom jiġu aċċettati awtomatikament mill-aġent tekniku tal-Gappun bhala l-awtorità ta' validazzjoni.

3. Bidliet minuri u tiswijiet minuri approvati mill-aġent tekniku tal-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni jew minn organizzazzjoni approvata skont il-liġi tal-Unjoni Ewropea għandhom jiġu aċċettati awtomatikament mill-aġent tekniku tal-Gappun bhala l-awtorità ta' validazzjoni.

4. Bidliet minuri u tiswijiet minuri approvati mill-aġent tekniku tal-Ġappun bhala l-awtorità ta' ċertifikazzjoni jew minn organizzazzjoni approvata skont il-liġijiet u r-regolamenti tal-Ġappun għandhom jiġu aċċettati awtomatikament mill-aġent tekniku tal-Unjoni Ewropea bhala l-awtorità ta' validazzjoni.

Artikolu 14

Dispożizzjoni ta' implimentazzjoni għall-Artikoli 10 u 13

1. Il-klassifikazzjonijiet ta' bidla minuri jew ta' bidla maġġuri għandhom isiru mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni skont id-definizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Anness u interpretati skont ir-regoli u l-proċeduri applikabbli tal-awtorità ta' ċertifikazzjoni.

2. Sabiex tikklassifika ċertifikat tat-tip supplimentari jew bidla maġġuri bhala sinifikanti jew mhux sinifikanti, l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għandha tikkunsidra l-bidla fil-kuntest tal-bidliet kollha tad-disinn rilevanti preċedenti u r-reviżjonijiet relatati kollha mal-ispeċifikazzjonijiet ta' ċertifikazzjoni applikabbli inkorporati fiċ-ċertifikat tat-tip għall-prodott ajrunawtiku ċivili. Il-bidliet li jissodisfaw kwalunkwe wieħed minn dawn il-kriterji li ġejjin huma kkunsidrati awtomatikament bhala sinifikanti:

- (a) il-konfigurazzjoni ġenerali jew il-prinċipji tal-kostruzzjoni ma jinżammux; jew
- (b) is-suppożizzjonijiet użati għaċ-ċertifikazzjoni tal-prodott ajrunawtiku ċivili li għandu jinbidel ma jibqgħux validi.

Artikolu 15

Trasferiment ta' ċertifikat tad-disinn

Fil-każ li detentur ta' ċertifikat tad-disinn jittrasferixxi ċ-ċertifikat tad-disinn tiegħu lil entità oħra, l-awtorità ta' ċertifikazzjoni responsabbli għaċ-ċertifikat tad-disinn għandha tinnotifika minnufih lill-awtorità ta' validazzjoni dwar it-trasferiment u tapplika l-proċedura relatata mat-trasferiment ta' ċertifikati tad-disinn kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

Artikolu 16

Rekwiżiti operazzjonali relatati mad-disinn

1. L-aġenti tekniċi għandhom jiżguraw li, fejn meħtieġ, id-*data* u l-informazzjoni relatati mar-rekwiżiti operazzjonali relatati mad-disinn jiġu skambjati waqt il-proċess ta' validazzjoni.

2. Soġġett għal deċiżjoni bejn l-aġenti tekniċi għal xi rekwiżiti operazzjonali relatati mad-disinn, l-awtorità ta' validazzjoni tista' taċċetta d-dikjarazzjoni ta' konformità tal-awtorità ta' ċertifikazzjoni permezz tal-proċess ta' validazzjoni.

Artikolu 17

Dokumenti operazzjonali u *data* relatata mat-tip

1. Xi settijiet speċifiċi tat-tip ta' dokumenti operazzjonali u *data*, inkluż *data* dwar l-idoneità operazzjonali fis-sistema tal-Unjoni Ewropea u *data* ekwivalenti fis-sistema Ġappuniża, ipprovduti mid-detentur ta' ċertifikat tat-tip, għandhom jiġu approvati jew aċċettati mill-awtorità ta' ċertifikazzjoni u, jekk meħtieġ, jiġu skambjati waqt il-proċess ta' validazzjoni.

2. Id-dokumenti u operazzjonali u d-*data* msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu jistgħu jkunu jew awtomatikament aċċettati jew ivalidati mill-awtorità ta' validazzjoni kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

Artikolu 18

Validazzjoni konkorrenti

Meta jiġi deċiż mill-applikant u l-aġenti tekniċi, jista' jintuża proċess ta' validazzjoni konkorrenti, fejn xieraq u kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

*Artikolu 19***Ajrunavigabbiltà kontinwa**

1. L-aġenti tekniċi għandhom jiehdu azzjoni biex jindirizzaw kundizzjonijiet mhux sikuri fi prodotti ajrunawtiċi ċivili li għalihom huma jkunu l-awtorità ta' ċertifikazzjoni.
2. Fuq talba, awtorità kompetenti ta' Parti għandha, fir-rigward ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili ddisinjati jew immanifatturati taht is-sistema regolatorja tagħha, tassisti lill-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra biex tiddetermina kwalunkwe azzjoni meqjusa meħtieġa għall-ajrunavigabbiltà kontinwa tal-prodotti ajrunawtiċi ċivili.
3. Meta diffikultajiet waqt is-servizz jew kwistjonijiet ta' sikurezza potenzjali oħra li jaffettwaw prodott ajrunawtiku ċivili fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Anness iwasslu għal investigazzjoni mwettqa mill-aġent tekniċu ta' Parti li tkun l-awtorità ta' ċertifikazzjoni għall-prodott ajrunawtiku ċivili, l-aġent tekniċu tal-Parti l-oħra għandu, fuq talba, jappoġġa dik l-investigazzjoni, inkluż billi jipprovdli l-informazzjoni rilevanti rrapportata mill-entitajiet rilevanti dwar fallimenti, malfunzjonijiet, difetti jew okkorrenzi oħra li jaffettwaw dak il-prodott ajrunawtiku ċivili.
4. L-obbligi ta' rappurtar tad-detenturi taċ-ċertifikat tad-disinn lill-awtorità ta' ċertifikazzjoni u l-mekkanizmu ta' skambju ta' informazzjoni stabbilit b'dan l-Anness għandhom jitqiesu li jissodisfaw l-obbligu ta' kull detentur ta' ċertifikat tad-disinn li jirrapporta fallimenti, malfunzjonijiet, difetti jew okkorrenzi oħra li jaffettwaw dak il-prodott ajrunawtiku ċivili lill-awtorità ta' validazzjoni.
5. L-azzjonijiet biex jiġu indirizzati kundizzjonijiet mhux sikuri u l-iskambju ta' informazzjoni dwar is-sikurezza msemmija fil-paragrafi 1 sa 4 ta' dan l-Artikolu għandhom jiġu ddetaljati fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
6. L-aġent tekniċu ta' Parti għandu jzomm lill-aġent tekniċu tal-Parti l-oħra infurmat bl-informazzjoni obligatorja dwar l-ajrunavigabbiltà kontinwa fir-rigward ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili ddisinjati jew immanifatturati taht is-sistema ta' sorveljanza tal-Parti tiegħu, u li huma fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Anness.
7. Kwalunkwe bidla fl-istatus ta' ajrunavigabbiltà ta' ċertifikat maħruġ minn aġent tekniċu ta' Parti għandha tiġi kkomunikata f'waqtha lill-aġent tekniċu tal-Parti l-oħra.

Taqsimha E

Ċertifikazzjoni tal-produzzjoni*Artikolu 20***Rikonoxximent taċ-ċertifikazzjoni tal-produzzjoni u s-sistema ta' sorveljanza tal-produzzjoni**

1. Il-Parti li timporta għandha tirrikonoxxi ċ-ċertifikazzjoni tal-produzzjoni u s-sistema ta' sorveljanza tal-produzzjoni tal-Parti li tesporta, peress li s-sistema hija meqjusa b'hala ekwivalenti biżżejjed għas-sistema tal-Parti li timporta fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Anness, soġġett għad-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 2 tal-Artikolu 26 ta' dan l-Anness .
2. Id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għandhom japplikaw ukoll:
 - (a) għall-produzzjoni ta' prodott ajrunawtiku ċivili li għalih ir-responsabbiltajiet tal-Istat tad-Disinn huma eżerċitati minn pajjiż li mhuwiex il-Parti li tesporta l-prodott ajrunawtiku ċivili, dment li l-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta tkun stabbiliet u implimentat il-proċeduri meħtieġa mal-awtorità rilevanti tal-Istat tad-Disinn biex tikkontrolla l-interfaċċa bejn id-detentur taċ-ċertifikat tad-disinn u d-detentur tal-approvazzjoni tal-produzzjoni għal dak il-prodott ajrunawtiku ċivili;
 - (b) għall-produzzjoni ta' prodott ajrunawtiku ċivili għajr inġenju tal-ajru ċivili, magna ta' inġenju tal-ajru jew skrun ta' inġenju tal-ajru prodott minn detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni indipendenti tal-Parti li tesporta, li jkun jinsab barra mit-territorji tal-Partijiet; u
 - (c) għall-produzzjoni ta' magna ta' inġenju tal-ajru u skrun ta' inġenju tal-ajru prodotti minn detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni indipendenti tal-Parti li tesporta li jkun jinsab barra mit-territorji tal-Partijiet, soġġett għal riezami mill-aġenti tekniċi fuq bażi ta' każ b'każ.

*Artikolu 21***Estensjoni tal-approvazzjoni tal-produzzjoni u approvazzjoni tal-produzzjoni indipendenti**

1. Approvazzjoni tal-produzzjoni mahruġa mill-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta lil manifattur li jkun jinsab primarjament fit-territorju tal-Parti li tesporta u rikonoxxuta skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 1 tal-Artikolu 20 ta' dan l-Anness tista' tiġi estiża biex tinkludi siti u faċilitajiet ta' manifattura tal-manifattur li jkun jinsab fit-territorju tal-Parti li timporta jew fit-territorju ta' pajjiż terz, irrispettivament mill-istatus legali ta' dawn is-siti u l-faċilitajiet ta' manifattura, u irrispettivament mit-tip ta' prodott ajrunawtiku ċivili manifatturat f'dawn is-siti u l-faċilitajiet. F'dan il-każ, l-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta għandha tibqa' responsabbli għas-sorveljanza ta' dawn is-siti u l-faċilitajiet ta' manifattura u l-awtorità kompetenti tal-Parti li timporta m'għandhiex tohroġ l-approvazzjoni tal-produzzjoni tagħha stess għal dawk is-siti u l-faċilitajiet ta' manifattura għall-istess prodott ajrunawtiku ċivili.

2. L-approvazzjonijiet tal-produzzjoni indipendenti mahruġa mill-awtorità kompetenti ta' Parti lil manifattur li jkun jinsab fit-territorju ta' Parti oħra, li jkunu għadhom fis-seħh fiż-żmien tal-iffirmar ta' dan il-Ftehim, għandhom jiġu eżaminati mill-ġdid fuq bażi ta' każ b'każ mill-aġenti tekniċi. B'konsultazzjoni mad-detenturi tal-approvazzjonijiet tal-produzzjoni indipendenti, xi ftit minn dawn l-approvazzjonijiet tal-produzzjoni indipendenti jistgħu jintemmu f'perijodu ta' żmien raġonevoli.

*Artikolu 22***L-interfaċċa bejn id-detentur tal-approvazzjoni tal-produzzjoni u d-detentur taċ-ċertifikat tad-disinn**

1. F'każijiet fejn id-detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni għal prodott ajrunawtiku ċivili jkun regolat mill-awtorità kompetenti ta' Parti, u d-detentur ta' ċertifikat tad-disinn għall-istess prodott ajrunawtiku ċivili jkun regolat mill-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra, l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet għandhom jistabbilixxu proċeduri biex jiddefinixxu r-responsabbiltajiet ta' kull Parti biex tikkontrolla l-interfaċċa bejn id-detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni u d-detentur ta' ċertifikat tad-disinn.

2. Għall-iskop ta' esportazzjoni ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili fil-qafas ta' dan l-Anness, meta d-detentur ta' ċertifikat tad-disinn u d-detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni ma jkunux l-istess entità, l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet għandhom jiżguraw li d-detentur ta' ċertifikat tad-disinn jistabbilixxi arranġamenti xierqa mad-detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni biex jiġu żgurati li jkun hemm koordinazzjoni sodisfaċenti bejn id-disinn u l-produzzjoni u l-appoġġ xieraq tal-ajrunavigabbiltà kontinwa tal-prodott ajrunawtiku ċivili.

*Artikolu 23***Evitar ta' duplikazzjoni tal-approvazzjonijiet tal-produzzjoni**

Sakemm ma jiġix deciz mod ieħor mill-aġenti tekniċi, l-awtorità kompetenti tal-Parti li timporta ma għandhiex tohroġ approvazzjoni tal-produzzjoni lil detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni tal-Parti li tesporta jekk dik l-approvazzjoni tal-produzzjoni tkun tkopri l-prodotti ajrunawtiċi ċivili li huma diġà inklużi fl-approvazzjoni tal-produzzjoni mahruġa mill-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta.

*Taqsimha F***Ċertifikati tal-esportazzjoni***Artikolu 24***Kamp ta' applikazzjoni**

Dan l-Anness jindirizza ċ-ċertifikati tal-esportazzjoni li ġejjin fil-kamp ta' applikazzjoni ta' dan l-Anness kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika:

- (a) ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni għal inġenji ta' l-ajru godda u uzati; u
- (b) ċertifikat tar-rilaxx awtorizzat għal prodotti ajrunawtiċi ċivili godda li mhumiex inġenji tal-ajru.

Artikolu 25

Hruġ ta' ċertifikat tal-esportazzjoni

1. Meta toħroġ ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni għal inġenju tal-ajru ġdid jew ċertifikat tar-rilaxx awtorizzat għal prodott ajrunawtiku ċivili ġdid li mhux inġenju tal-ajru, l-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta għandha tiżgura li tali prodott ajrunawtiku ċivili:
 - (a) ikun konformi mad-disinn awtomatikament aċċettat jew ivalidat, jew iċċertifikat mill-Parti li timpорта skont dan l-Anness u kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika;
 - (b) ikun f'kundizzjoni li jiħaddem mingħajr periklu;
 - (c) jissodisfa r-rekwiżiti addizzjonali kollha nnotifikati mill-Parti li timpорта; u
 - (d) fir-rigward ta' inġenji tal-ajru ċivili, magni ta' inġenji tal-ajru u skrejjen ta' inġenji tal-ajru, jikkonforma mal-informazzjoni dwar l-ajrunavigabbiltà kontinwa obligatorja applikabbli, inkluż id-direttivi dwar l-ajrunavigabbiltà tal-Parti li timpорта, kif innotifikat minn dik il-Parti.
2. Meta toħroġ ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni għal inġenju tal-ajru użat u rreġistrat fil-Parti li tesporta, minbarra r-rekwiżiti msemmija fis-subparagrafi (a) sa (d) fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta għandha tiżgura li tali inġenju tal-ajru tkun saritlu manutenzjoni kif suppost bl-użu tal-proċeduri u l-metodi approvati tal-Parti li tesporta matul il-ħajja tas-servizz tiegħu, kif muri mill-ġurnali ta' abbord u r-rekords tal-manutenzjoni.

Artikolu 26

Aċċettazzjoni ta' ċertifikat tal-esportazzjoni għal prodott ajrunawtiku ċivili ġdid

1. Soġġett għad-dispożizzjonijiet tat-Taqsima E ta' dan l-Anness u tal-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, l-awtorità kompetenti tal-Parti li timpорта għandha taċċetta ċertifikat tal-esportazzjoni maħruġ mill-awtorità kompetenti jew minn detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni bhala organizzazzjoni approvata tal-Parti li tesporta għal prodott ajrunawtiku ċivili ġdid, skont it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Anness u kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
2. Fil-każ ta' kategoriji ta' prodotti ajrunawtiċi ċivili li ma ġewx aċċettati preċedentement skont is-sistema regolatorja għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili tal-Parti li timpорта, l-awtorità kompetenti tal-Parti li timpорта tista' tiddeċiedi, qabel ma taċċetta ċ-ċertifikati tal-esportazzjoni għal daww il-prodotti ajrunawtiċi ċivili skont dan l-Artikolu, li ttwettaq valutazzjoni tad-detentur ta' approvazzjoni tal-produzzjoni kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika sabiex tikkonferma li d-dispożizzjonijiet previsti fil-paragrafu 1 tal-Artikolu 25 ta' dan l-Anness huma ssodisfati b'mod effettiv. Meta l-Parti li timpорта jkollha l-intenzjoni li ttwettaq tali valutazzjoni, din il-Parti għandha tinforma lill-Parti li tesporta. Il-lista ta' detenturi ta' approvazzjoni tal-produzzjoni li jkunu temmew b'suċċess tali valutazzjoni għandha tiġi ppubblikata fil-pubblikazzjoni uffiċjali tal-aġent tekniku tal-Parti li timpорта.

Artikolu 27

Aċċettazzjoni ta' ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni għal inġenju tal-ajru użat

1. L-awtorità kompetenti tal-Parti li timpорта għandha taċċetta ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni maħruġ mill-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta għal inġenju tal-ajru użat skont it-termini u l-kundizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Anness u l-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika biss jekk id-detentur taċ-ċertifikat tat-tip jew taċ-ċertifikat tat-tip ristrett ikun jeżisti għall-inġenju tal-ajru użat biex isostni l-ajrunavigabbiltà kontinwa ta' dak it-tip ta' inġenju tal-ajru.
2. Sabiex ċertifikat tal-ajrunavigabbiltà għall-esportazzjoni għal inġenju tal-ajru użat manifatturat taħt is-sorveljanza tal-produzzjoni tal-Parti li tesporta jiġi aċċettat skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, l-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta għandha tassisti, fuq talba, lill-awtorità kompetenti tal-Parti li timpорта biex tinkiseb *data* u informazzjoni dwar:
 - (a) il-konfigurazzjoni tal-inġenju tal-ajru fil-mument li jiġi kkonsenjat mingħand il-manifattur; u
 - (b) bidliet u tiswijiet sussegwenti applikati għall-inġenju tal-ajru, li hija tkun approvat.
3. Il-Parti li timpорта tista' titlob rekords ta' spezzjoni u manutenzjoni kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

4. Jekk, fil-proċess tal-valutazzjoni tal-istatus tal-ajrunavigabbiltà ta' inġenju tal-ajru użat li jkun qed jitqies għall-esportazzjoni, l-awtorità kompetenti tal-Parti li tesporta ma tkunx tista' tissodisfa r-rekwiżiti kollha speċifikati fil-paragrafu 2 tal-Artikolu 25 ta' dan l-Anness u l-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, hija għandha:

- (a) tinnotifika lill-awtorità kompetenti tal-Parti li timporta;
- (b) tikkoordina mal-awtorità kompetenti tal-Parti li timporta, kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika, l-aċċettazzjoni jew iċ-ċaħda tagħhom tal-eċċezzjonijiet għar-rekwiżiti applikabbli; u
- (c) iżżomm rekord ta' kwalunkwe eċċezzjoni aċċettata meta tesporta.

Taqsim G

Kwalifika tal-awtoritajiet kompetenti

Artikolu 28

Rekwiżiti tal-kwalifiki għall-aċċettazzjoni ta' sejbiet ta' konformità u ċertifikati

Kull Parti għandha iżżomm sistema ta' ċertifikazzjoni u superviżjoni strutturata u effettiva għall-implimentazzjoni ta' dan l-Anness, inkluż:

- (a) qafas ġuridiku u regolatorju, li b'mod partikolari jiżgura setgħat regolatorji fuq l-entitajiet regolati skont is-sistema regolatorja għas-sikurezza fl-avjazzjoni ċivili ta' dik il-Parti;
- (b) struttura organizzattiva, inkluż deskrizzjoni ċara tar-responsabbiltajiet;
- (c) riżorsi suffiċjenti, inkluż persunal ikkwalifikat b'għarfien, esperjenza u taħriġ suffiċjenti;
- (d) proċessi adegwati li jkunu ddokumentati f'politiki u proċeduri;
- (e) dokumentazzjoni u rekords; u
- (f) programm ta' spezzjoni stabbilit li jiżgura livell uniformi ta' implimentazzjoni tal-qafas ġuridiku u regolatorju fost id-diversi komponenti tas-sistema ta' sorveljanza.

Artikolu 29

Kwalifiki kontinwi tal-awtoritajiet kompetenti

1. Sabiex tinzamm fiduċja reċiproka fis-sistemi regolatorji ta' xulxin fir-rigward tal-implimentazzjoni ta' dan l-Anness biex dawn jiżguraw livell ta' sikurezza li jkun ekwivalenti biżżejjed, l-aġent tekniku ta' kull Parti għandu jivvaluta regolarment il-konformità tal-awtoritajiet kompetenti tal-Parti l-oħra mar-rekwiżiti tal-kwalifiki msemmija fl-Artikolu 28 ta' dan l-Anness. Il-modalitajiet ta' dawn il-valutazzjonijiet reċiproċi kontinwi għandhom jiġu ddettaljati fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.

2. L-awtorità kompetenti ta' Parti għandha tikkoopera mal-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra kull meta dawn il-valutazzjonijiet ikunu meħtieġa u għandha tiżgura li l-entitajiet regolati soġġetti għas-sorveljanza tagħha jipprovdu aċċess għall-aġenti teknici.

3. Jekk l-aġent tekniku ta' kwalunkwe Parti jemmen li l-kompetenza teknika ta' awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra ma għadhiex aktar adegwata, jew li l-aċċettazzjoni ta' sejbiet ta' konformità ma għadhiex jew iċ-ċertifikati ma ruġa minn dik l-awtorità kompetenti għandhom jiġu sospizi minhabba li s-sistema tal-Parti l-oħra fir-rigward tal-implimentazzjoni ta' dan l-Anness ma għadhiex tiżgura livell ta' sikurezza li huwa ekwivalenti biżżejjed sabiex jippermetti tali aċċettazzjoni, l-aġenti teknici għandhom jikkonsultaw sabiex jidentifikaw azzjonijiet ta' rimedju.

4. Jekk il-fiduċja reċiproka ma tiġix restawrata b'mezzi aċċettabbli reċiprokament, l-aġent tekniku ta' kull Parti jista' jirreferi l-kwistjoni msemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu lill-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni.

5. Jekk il-kwistjoni ma tiġix solvuta mill-Bord ta' Superviżjoni taċ-Ċertifikazzjoni, kull Parti tista' tirreferi l-kwistjoni msemmija fil-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu lill-Kumitat Kongunt stabbilit permezz tal-Artikolu 11 ta' dan il-Ftehim.

Taqsimha H

Komunikazzjonijiet, konsultazzjonijiet u appoġġ*Artikolu 30***Komunikazzjonijiet**

Sogġett għall-eċċezzjonijiet deċiżi mill-aġenti tekniċi fuq bażi ta' każ b'każ, il-komunikazzjonijiet kollha bejn l-awtoritajiet kompetenti tal-Partijiet, inkluż id-dokumentazzjoni kif iddettaljat fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika, għandhom isiru bil-lingwa Ingliża.

*Artikolu 31***Konsultazzjonijiet tekniċi**

1. L-aġenti tekniċi għandhom jindirizzaw il-kwistjonijiet li jikkonċernaw l-implimentazzjoni ta' dan l-Anness permezz ta' konsultazzjonijiet.
2. Jekk, permezz tal-konsultazzjonijiet li jsiru skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, ma tinsabx soluzzjoni aċċettabbli reċiprokament, l-aġent tekniku ta' kull Parti jista' jirreferi l-kwistjoni msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu lill-Bord ta' Superviżjoni taċ-Certifikazzjoni.
3. Jekk il-kwistjoni ma tiġix solvuta mill-Bord ta' Superviżjoni taċ-Certifikazzjoni, kull Parti tista' tirreferi l-kwistjoni msemmija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu lill-Kumitat Kongunt stabbilit permezz tal-Artikolu 11 ta' dan il-Ftehim.

*Artikolu 32***Appoġġ għal attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u ta' sorveljanza kontinwa dwar l-ajrunavigabbiltà**

Fuq talba, wara kunsens reċiproku, u kif jippermettu r-rizorsi, l-awtorità kompetenti ta' Parti tista' ttipprovdi appoġġ tekniku, data u informazzjoni lill-awtorità kompetenti tal-Parti l-oħra fl-attivitajiet ta' ċertifikazzjoni u ta' sorveljanza kontinwa dwar l-ajrunavigabbiltà relatati mad-disinn, mal-produzzjoni u mal-protezzjoni ambjentali. L-appoġġ li għandu jingħata u l-proċess għall-ghoti ta' dan l-appoġġ għandhom jiġu ddettaljati fil-proċeduri ta' implimentazzjoni teknika.
